

Vapaaehtoistyö turvapaikanhakijoiden kanssa tuo sisältöä elämään

24.10.2019 klo 09:15

Kohtaamisia-muistitietokeruu kokosi turvapaikanhakijoiden kanssa vapaaehtoistyötä tehneiden ihmisten kokemuksia.

Huhtikuussa 2019 päättyneeseen [Kohtaamisia](#)-keruuseen osallistui 46 vastaajaa ja kirjoitusten ohella aineistoon kertyi 20 kuvaa. Keruuidea lähti liikkeelle syksyn 2015 tapahtumista, jolloin Suomeen saapui noin 32 000 turvapaikanhakijaa. Heitä vastaanottamassa oli tuhansia suomalaisia, monet heistä vapaaehtoisia. Keruussa etsittiin kertomuksia lyhyt- ja pitkäaikaisesta vapaaehtoistyöstä, henkilökohtaisista kohtaamisista ja toiminnasta sosiaalisen median verkostoissa.

Kirjoittajat ovat pääasiassa keski-ikäisiä tai eläkkeellä olevia naisia, mutta myös muutama mies ja nuorempaan ikäluokkaan kuuluva osallistui. Osa kirjoituksista on pitkiä kertomuksia, joissa vapaaehtoistoimintaa ja omaa osallistumista kuvaillaan yksityiskohtaisesti ja polveilevasti. Toiset tekstit ovat lyhyitä toiminnan kuvauksia ja jotkin sisältävät runomuotoon puettuja ajatuksia tai poliitikoille lähetettyjä vetoamuksia. Valtaosa kerronnasta keskittyy vapaaehtoistyöhön vuoden 2015 aikana tulleiden turvapaikanhakijoiden kanssa, mutta joukossa on myös muutama ajassa pitemmälle ulottuva kuvaus toiminnasta muiden maahanmuuttajien kanssa.

Vapaaehtoistyö näyttäytyy kirjoituksissa hyvin moninaisena toimintana vaatejakelujen organisoinnista ja suomen kielen opettamisesta ystävä- ja tukihenkilötoimintaan ja poliittiseen aktivismiin. Osa kirjoittajista on päätenyt vapaaehtoistyöhön järjestöjen tai työnsä kautta, toiset taas kuvaavat löyhemmissä verkostoissa tai itsenäisesti tapahtuvaa toimintaa.

Vastauksista piirtyy esiin turvapaikanhaun kaari: ihmisten saapuminen ja siirtyminen hätämajoituksiin, odotusaika vastaanottokeskuksissa ja lopulta kielteisten tai myönteisten turvapaikkapäätösten saapuminen ja niiden jälkeinen aika. Kirjoittajat tuovat esiin syitä vapaaehtoistoimintaan lähtemiselle, kohdattuja vastuksia ja onnistumisia, toiminnan seurauksia ja vaikutuksia sekä monenlaisia tunteita. Kirjoituksissa reflektoidaan kirjoittajien suhteita turvapaikanhakijoihin, muihin vapaaehtoisiiin, järjestöihin, viranomaisiin, poliitikkoihin ja koko suomalaiseen yhteiskuntaan.

Monelle kirjoittajalle vapaaehtoistyö on tuonut mielekästä sisältöä omaan elämään ja avartanut maailman katsomisen tapaa.

Turvapaikanhakijoiden tulo paikkakunnallemme on hoitanut, auttanut ja muuttanut heidän kanssaan toimineiden ihmisten mieltä ja sydäntä ennalta-arvaamattomalla tavalla.

Kirjoituksiin sisältyy kuitenkin myös paljon pettymyksen, surun, ahdistuksen ja suuttumuksen tunteita, jotka liittyvät epäoikeudenmukaiseksi koettuun turvapaikkapolitiikkaan ja yhteiskunnallisen ilmapiiriin.

Käsitykseni suomalaisesta yhteiskunnasta on muuttunut rajusti. Olen jo 60-vuotias täti-ihminen, ja tajusin, että vuoteen 2015 saakka olen elänyt sinisilmäisessä uskossa, että olemme reiluja ja auttavaisia ihmisiä. (---) Ihmisoikeudet näyttävät kuuluvan vain hyvin pärjääville valkoihoisille suomalaisille.

Osassa kertomuksissa onkin näkyvissä siirtymistä humanitaarisesta avustustoiminnasta poliittisemmin orientoituneeseen aktivismiin.

Keruun aineisto tarjoaa arvokkaan kurkistusikkunan vuoden 2015 aikana saapuneiden turvapaikanhakijoiden kanssa vapaaehtoistyötä tehneiden kokemuksiin, tunteisiin ja ajatuksiin.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, folkloristiikan yliopistonlehtori Kirsti Salmi-Niklander ja viestinnän apulaisprofessori Mervi Pantti (Helsingin yliopisto) sekä erikoistutkija Sofia Laine (Nuorisotutkimusverkosto) järjestivät *Kohtaamisia*-muistitietokeruun 15.10.2018–30.4.2019. Myös vapaaehtoisten haastatteluja on talletettu SKS:n arkistoon. Aineistoja hyödynnetään julkaisuissa ja opinnäytteissä.

***Kohtaamisia*-keruun taustaa ja tuloksia esitellään tiistaina 29.10.2019 klo 14–16**

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran juhlasalissa

järjestettävässä seminaarissa (Hallituskatu 1, Helsinki). Seminaari on avoin yleisölle.

Tervetuloa!

Kiitämme kaikkia keruuseen osallistuneita! Vastaajien kesken arvotut kirjapalkinnot on postitettu vastaanottajille.

Lisätietoja:

SKS:n arkisto, puh. 0201 131 240, keruu@finlit.fi